

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ УЧАСНИКІВ ЕКСПЕРТНОЇ НАРАДИ до КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ щодо надання пропозицій для сталого розвитку сектору ВДЕ

Чинне законодавство України передбачає подальший розвиток галузі відновлюваних джерел енергії (далі ВДЕ) через проведення аукціонів з розподілу квот державної підтримки ВДЕ. Враховуючи перспективність галузі “зеленої” енергетики з точки зору залучення інвестицій, ефективна та скоординована співпраця між державою та інвесторами в ВДЕ є ключовою запорукою подальшого розвитку галузі.

З метою забезпечення подальшого збалансованого та ефективного розвитку сектору ВДЕ в Україні, **4 серпня 2020 року** в Торгово-промисловій палаті України відбулася **експертна нарада “Антикризові заходи з підтримки відновлюваної енергетики”**. У заході взяли участь представники вітрового, сонячного та водневого секторів економіки України. Під час наради були визначені основні проблеми розвитку відновлюваної енергетики та можливі шляхи їх вирішення задля забезпечення подальшого сталого розвитку галузі без здійснення негативного впливу на споживачів. Експерти дійшли висновку, що активне залучення інвестицій у сектор ВДЕ забезпечить розвиток важливих секторів промислового комплексу України, зокрема, машинобудування, що, в свою чергу, призведе до пожвавлення економіки країни в цілому.

З метою забезпечення сталого розвитку галузі ВДЕ, учасники експертної наради звертаються до Кабінету Міністрів України з наступними пропозиціями:

1. Стратегія “Зеленого” енергетичного переходу України

Відповідно до зобов’язань України, взятих в рамках Паризької угоди, положень Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також відповідно до прагнень України з інтеграції до Енергетичної системи Європейського Союзу та приєднання до Європейської “Зеленої” Угоди, виникла нагальна необхідність прийняти Стратегію “Зеленого” енергетичного переходу України. *Пропонуємо розпочати експертну дискусію з розробки й подальшого прийняття Стратегії “Зеленого” енергетичного переходу України до 2050 року та Енергетичної стратегії України до 2050 року.*

2. Створення умов для подальшого впровадження проєктів ВДЕ з урахуванням розвитку пріоритетних галузей економіки України

Започаткування виробництва сучасних вітрових турбін, сонячних панелей та іншого обладнання з ВДЕ на території України. Це дасть поштовх розвитку національної машинобудівної галузі та забезпечить створення нових робочих місць, суттєве збільшення надходжень до бюджету за рахунок відрахувань в фонд соціального страхування, сплати податків та експорту обладнання із великою доданою вартістю.

З огляду на це, одночасно із введенням аукціонів на квоти державної підтримки *рекомендується передбачити ще один механізм державної підтримки для вітроенергетичних проєктів, який би стимулював залучення інвестицій в такі пріоритетні галузі економіки, як машинобудування та виробництво “зеленого” водню.*

Оскільки ринок електроенергії України досі незрілий та волатильний, має продовжуватись практика встановлення фіксованої ціни на електричну енергію для забезпечення інвестиційної привабливості України. В той же час, державна підтримка не повинна збільшувати фінансове навантаження на споживачів електричної енергії.

Таким чином, для подальшого стимулювання інвестицій в галузь ВДЕ рекомендується забезпечити фіксований тариф на електричну енергію, який розраховується на базі ринкової ціни, наприклад, на дату введення ринку електричної енергії 1 липня 2019 року, що складає 5,35 євроцентів. Для врівноваження інвестиційних ризиків, пов'язаних, в першу чергу, з ризиком країни (country risk), до ринкової ціни експерти *рекомендують встановити надбавку за використання обладнання українського виробництва в розмірі 30% від ринкової ціни за умови дотримання рівня використання українського обладнання 50% (що складає 1,6 євроцента) та вище, та в розмірі 40% від ринкової ціни за умови дотримання рівня локалізації у 70% та вище (що складає 2,14 євроцентів).*

Ця надбавка має надаватись виключно за умови реалізації інвестиційного проєкту в пріоритетній та стратегічно важливій галузі економіки, що передбачено Законами України “Про інвестиційну діяльність” та “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць”.

Згідно Закону України “Про інвестиційну діяльність”, співпраця держави з інвестором формалізується підписанням інвестиційного договору, в якому встановлюються всі умови надання державної підтримки.

3. Доповнення переліку пріоритетних галузей економіки виробництвом “зеленого” водню

Для ефективного направлення інвестицій у проєкти з ВДЕ, які в майбутньому забезпечать приріст експортного потенціалу України та розвиток експорто-орієнтованих галузей промисловості, *пропонується внести виробництво “зеленого” водню до пріоритетних галузей економіки з метою забезпечення ефективної інвестиційної діяльності відповідно до Закону України “Про інвестиційну діяльність”, балансування відновлюваних джерел у енергетичній системі України та запровадження практики акумулювання “зеленої” енергії.*

4. Впровадження контрактів на різницю для зниження навантаження на споживачів

Наразі держава зобов'язується купувати всю вироблену електричну енергію за “зеленим” тарифом чи аукціонною ціною. Обов'язки з оплати за поставлену електроенергію покладені на ДП “Гарантований покупець”, однією зі складових фінансування якого є, в першу чергу, тариф на передачу НЕК “Укренерго”. Таким чином, відновлювана енергетика фінансується промисловими споживачами. *Зменшити фінансове навантаження на споживачів можна завдяки впровадженню контрактів на різницю.* З контрактами на різницю вся електроенергія вироблена з ВДЕ продається за ринковою ціною на ринку електричної енергії, а різниця між ринковою ціною та встановленим тарифом сплачується ДП “Гарантований покупець”.

5. Впровадження ефективних механізмів ідентифікації електричної енергії за джерелами генерації

Для подальшого реформування галузі в законодавстві потрібні механізми підтвердження походження виробленої електричної енергії. Це дозволить ідентифікувати походження електричної енергії при виробництві “зеленого” водню чи укладанні довгострокових двосторонніх договорів купівлі – продажу електроенергії (корпоративних PPA).

6. Впровадження корпоративних PPA

Окрім іншого, в Україні слід законодавчо впровадити механізм довгострокових двосторонніх контрактів на різницю цін, так звані корпоративні PPA, для залучення приватних інвесторів до фінансування об'єктів ВДЕ та подальшого зменшення фінансового навантаження на споживачів.